

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
HELYBEN: Félévre . . 6 kor. — fl. Negyedévre . 3 kor. — fl.
VIDÉKEN: Félévre . . 9 kor. — fl. Negyedévre . 4 kor. 50 fl.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:
 Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Védekezzünk.

Vessünk fel egy naiv kérdést. Miképpen ítél a világ az olyan egyénről, aki a maga fontos létbeli érdekét feláldozza a szomszédja jóvoltáért? — Nemde az ilyenről azt mondja a világ, hogy gyámoltalan, hanyag, könnyelmű, vagy ostoba. Nos, ha ez illik az egyes emberre, vajon mást mondhatunk-e akkor, ha ország, nemzet és állam fontos létbeli érdekéről van szó?

Szoros baráti szövetségesünk, Németország halálos csapást készül mérni gazdasági életünkre. Ezt a fontos hadi titkot ma már hivatalosan is leplezik, amennyiben a német hivatalos lap, a Reichsanzeiger közli a szándékba vett új vámtarifa tételeit, amelyek tetemesen fölemelt vámmal sújtják a mi kiviteli cikkeinket. Ez a kellemetlen leplezés meglepte a politikus világot s nyilván a kormányköröket is. — Mert, amire

— úgy látszik — nem igen készültek mostanában, hirtelen, nyár derekán hozzáfogtak magyar és osztrák miniszteri tisztviselők a mi belső tarifális állapotunk eligazításához.

Itt Magyarország gazdasági jövője forog szóban. Miként védekezzünk: ez a kérdés, amely minden mást felülmuló fontossággal bír ez idő szerint. E dologgal komolyan kell foglalkozni az ország minden rétegében. Mindenki mérlegelje gondosan a maga és az ország érdekét s legyen első sorban hű önmagához, amidőn állást foglal hivatalos álláspontok mellett vagy ellen. Mert szónokolni és okoskodni mindenről lehet, de gazdasági kérdésben számok beszélnek, amelyek hiányról és önnön magunk iránt való köteletségről szólnak.

A bécsi lapok most feltűnő nyájasan irnak rólunk. Ausztriának és Magyarországnak egymásra való utaltságát fejtegetik; biz-

tosra veszik a vám és kereskedelmi kapcsolat megújítását. Természetesen a régi alapon, vagyis úgy, hogy mi továbbra is nyers-termelő ország maradjunk, amelynek kiviteli piacza Ausztria, másrészt viszont továbbra is készleges fogyasztó gyarmata legyünk az osztrák ipari termékeknek. Ez nekik régi, kipróbált és bevált állapot, amely (mint ma mondják) mindkét félnek hasznára vált, sőt amely (amint máskor szokták mondani) jobban jövedelmezett Magyarországnak, mint Ausztriának. Akárhányszor azt vetették a szemünkre, hogy mi voltaképpen kitartott ország vagyunk Ausztria jóvoltából.

Hanem most szemérmesebbek odaát, mert főtötte sokszor hallják innen azt a kiáltást, hogy mi önálló vánterületre áhitozunk, amely nélkül gazdasági existenciánk ki van szolgáltatva a szelek járásának. Az osztrákok ugyancsak félnek ettől a lehetőségtől. Aggo-

Szilágyi életéből

(a jobb apróságok.)

Szilágyi Dezsőről most halála alkalmából nagyon sok kedves apróságot elevenítenek fel, amelyek érdekesen jellemzik a hirtelen elhunyt nagy államférfiut. Az újabb apróságok ezek:

Kazár Emil, Szilágyi Dezső gyermekkori barátja, ezeket írja Szilágyi családi hájáról.

A családi ház kis földszintes épület, a csendes Apáca-utcában. Háromszögbe emelkedő ormós homlokzatán három ablak az utcára, négy polgári szoba benne és az udvarra szemöldökös tornác. Kicsi udvar, melyben nincs házör; baromfi is csak kettőben. A lécczel elkerített nem nagy kert összeér a fehér papok nagy kertjével. Egy pár gyümölcsfa benne, málna és ribizbokrok is a megszokott virágok. Szilágyi fiskális ur délután rendszeren a gangon szokott ülni és olvasgatott. Zömök, erős természet, komolyságát örökölték a fiúk. Szilágyiné szép finom alakja, gyöngéd, halovány arca a leányáé lett; különös kék szeme pedig valamennyi gyermekéé. Szilágyi Dezső a gimnáziumot Nagyváradon végezte. Ott tanult két öccsével, akik közül az idősebb 16 éves korában hunyt el. Diákéveiben is magába zárkózott s korai komorság övezte. Az Ete öccséhez járó diákokkal szóba sem állt. Négy év,

tehát a felső gimnázium választotta el őket. Míg Ete barátai sűrűn látogatták a házat s hangossá lett tőlük a kis kert, Dezsőnek alig volt egy pár bizalmas barátja s ritkán akadt látogatója. Mindig olvasott. Azt hiszem, akkor tanultatott angolul is. Szerette a regényeket, de csak az angol regényeket. Amikor gyakran jártam a házhoz, mint Ete iskolatársa, Tackeray „Hiuság vására” című regényét olvasta Récsy Emil fordításában. Mi olvashatatlanak tartottuk, de Ete magasztalta, hogy kitűnő. Az ítéletről rögtön tudtuk, hogy honnan jön a felsőbb kijelentésnek vettük. Mindnyájunkra, akik odajártunk mint diákok, vagy érintkeztünk Szilágyi Etével, nagy hatása volt Szilágyiék műveltségének. Ugyanis gimnáziumi összecsküvést csináltunk, egy önképzőkört írott lappal. Akkor, az ötvenes években tilos volt ilyesmi. A szerkesztőség helyéül egy ideig Szilágyiék kertje szolgált. Ott olvastattuk a kéziratokat és vitatkoztunk. Az öreg Szilágyi sokszor közénk jött, Dezső soha. A családot különben alig látogatta valaki a legörebbi rokonságon kívül s az a néhány kiens fordult még meg a háznál, akik ezekben a szomorú időkben elkerülhetetlennek tartották a jussokat keresni. Minden családlád visszavonultan élt akkor.

*

Az ezredéves ünnepségek alatt a hódoló körmenet után fogadás volt az udvarnál. A bánatos királyné Szilágyi Dezsővel beszélgetett a tarka csoportok kellő közepén, míg tőlük néhány lépésnyire az uralkodó beszélgetett. Egyszerre a félhalk társalgás zaját csengő kacagás ezüstös hangja veri fel. A hölgyek, az urak felűtik fejüket. Minden szem Szilágyi felé fordul, aki mellett ott áll a gyászbaöltözött királyné, ajka még mindig mosolyog.

Maga az uralkodó is meglepetve tekint feléjük.

— Hogyan, az én királyném nevet? — szól oda örömteli arccsal.

Erzsébet királyasszonyt Rudolf halála óta senki sem látta nevetni. Szilágyi kacajra bírta őt. Ilyen csodás volt az ő elméjének játszi pajzansága is.

*

Igasságügyminiszter korában történt meg vele az itt következő jellemző eset. Sürgönyözött Kolozsvárra öccsének, Szilágyi Etének, a híres szemorvosnak, aki mogyoróvárosban is méltó testvére volt. Azt sürgönyözte neki, hogy este érkezik a vonattal, várja meg a pályaudvaron. Szilágyi Ete ki is ment a pályaudvarra, de az érkező vonattal nem jött meg a bátyja. Hazament tehát s lefeküdt aludni. A következő vonattal megérkezett Szilágyi Dezső

Hangverseny a „BIKA” kávéházban.

Szerdán, aug. 7-én esti 9 órakor a „BIKA” kávéházban Kis Béla jó szervezett nemzeti zenekara, az imént városunkban időző „honvéd” katonazenekar műsorából hangversenyt tart. Számos látogatást kér az üzletvezető.

dalom minden soruk, amelyet le-
irnak s nyilván ez a rettegés
diktálja a bécsi lapoknak, hogy
olyan feltétlen határozottsággal
irnak a vámközösség fenntartásá-
ról. Ez abszolút biztos, ők úgy
tudják, sőt az egyik nyíltan ki-
írta, hogy „politikai és gazdasági
különválás ki van zárva“.

Itt ugyan a politikai jelzőnek
hozzákapcsolása hamis, de kétség-
telen bizonyos az, hogy osztrák
megrögzött felfogás szerint pusztán
gazdasági tekintetben is ki
van zárva a különválás lehetősége.
Ezzel szemben kell energikusan
kifejezésre juttatni a magyar
álláspontot, bármi néven
nevezendő formában.

De ahhoz, hogy magyar
álláspontot meg lehessen védel-
mezni, ahhoz elsőrendű, nélkülöz-
hetetlen kellék az, hogy — ma-
gyar álláspont legyen. De magyar
álláspont gazdasági téren, ha van
is, nem lép fel olyan erővel, hogy
alkudozás és tárgyalás közben
imponáló volna az ellenfélre. —
Országos álláspontnak erőt csak
maga az ország, a polgárságnak
erős és szilárd állásfoglalása
adhat.

Megkezdődtek az alkotmányos
mozgalmak, korteskedés, szónoklás,
politizálás folyik országszerte. —
Csodálatosképpen még nincs szár-
nyaló jelszava a közelgő választá-

soknak, pedig gazdasági jövőnk
kérdése a maga aktualitásával
önként kínálkozik. Védekezzünk
gazdasági téren! — legyen ez a
jövő képviselőválasztás csatakiál-
tása. Védekezzünk! Teremtsünk
életképes ipart magunknak, mert
különben elbukunk. S tartsuk
szem előtt, amit egy kiváló ma-
gyar politikus Bécsben mondott a
közös hadügyminiszter fülehallá-
tára: Semmiféle politikai tekin-
tetnek Magyarország gazdasági
érdekeit feláldozni nem lehet
többé. — Nem lehet és nem
szabad.

POLITIKAI HIREK.

Választási mozgalom. A nógrádi
választó kerületben a pártok erősen készül-
ődnek a jövő képviselő választásra. Az ed-
dig függetlenségi kerületet, a melyet Be-
niczky Árpád képviselt, a kormány szeretné
elhódítani. A Kossuth-párt azonban erős
akciót fejt ki, hogy a kerületet továbbra is
megtartsa. A Kossuth-párti választók a
párt egyik lelkes hívét, dr. Halmai Elemér
fővárosi ügyvédet léptetik fel, a ki hajlan-
dónak nyilatkozott a jelöltség elfogadására
s már holnap megkezdi körutját a kerület-
ben. Kormánypárti részről két jelölt — egy
miniszteri titkár és egy nógrádmegyei föld-
birtokos — nevét emlegetik. Mindenesetre
erős harcra van kilátás a két párt
között.

Strossmayer legujabb osnyje.
Strossmayer deákvari püspöknek és Stadler
serajevói érseknek, kik tudvalevőleg min-
dent gyűlölnék, a mi nem horvát, sikerült

rávenni a pápát, hogy a dalmát San Giro-
lano kongregációt eltűrje és azt horvát
kollégiumá változtassa át. Ez a dalmát
szerzetes-rend az olasz nyelvet és kulturát
ápolta és az nem tetszett a Nagy-Horvát-
országért lelkesedő két főpápnak. Mint olasz
lapok írják, a pápának ez az eljárása nagy
törvénytelenység, mely beleütközik az olasz
megánjogba. A dalmát kongregációnak
több millióra menő vagyona van, autonom
testület és éppen nem függ a pápától. —
Mindennek dacára a pápai bulla meg-
fosztja a dalmátokat vagyonuktól, melyet a
horvátoknak ajándékoz, hogy azt a politikai
olaszellenes célra használják fel. A dalmát
kongregáció ennek következtében jogai
megóvására az olasz hatóságokhoz fordult
és szükség esetén a bíróságokat is igénybe
fogja venni a pápa törvénytelen eljárása
ellen.

A politikai helyzet.

Szilágyi Dezső halálával megin-
dultak az egyes lapok hasábjain a
merészebbnél merészebb kombinációk,
melyek rövidesen nagy változásokat
jósálnak a miniszterek közt. Ezzel
szemben fővárosi tudósítónk kitűnő
forrásból nyert értesítése alapján a
következőket közli velünk:

A lapokban a politikai életben
várható változásokról a legképtelenebb
kombinációk merülnek fel és sok jel
arra mutat, hogy egyes körökben az a
nézet érvényesül, hogy Szilágyi halála
következtében rövid idő alatt számos
személyi kérdés fog megoldatni.

Igy már is arról beszélnek, hogy
Horánszky Nándor és gróf Tisza Ist-
ván még a választások előtt be fognak
lépni a kabinetbe. Az előbbi a bel-
ügyminiszteri, az utóbbi pedig a föld-
művelésügyi tárczát kapná.

s egyenesen öccséhez sietett. Kopogtatott
az ajtaján, de Szilágyi Ete mogorván
szólt ki:

— Tessék fogadóban aludni.

— Mire Szilágyi Dezső kénytelen-
kelletlen fogadóba ment...

*

Érdekes annak a kinevezésnek tör-
ténete is, amit Barcsay Domokos közveti-
tett a nagy államférfinál. Főlkérte ugya-
nis, hogy nevezze ki egy erdélyi jó ismer-
tőjét ügyésznek.

— Informáltatom magamat róla, —
hangzott a felelet.

Pár nap mulva aztán megszólította
Barcsayt a Ház folyosóján:

— Nem lehet az emberedet kinevez-
nem, — mondá.

— Miért?

— Mert informáltam magamat róla.
Sokat iszik és nagyon goromba.

Barcsay félig tréfásan, félig komolyan
viszonzá:

— Biztosítlak róla, kegyelmes uram,
hogy nem iszik többet mint én, és nem go-
rombább, mint te.

Szilágyi Dezső ránézett a képviselőre
az ő saurós, átható szemével.

— Jól van. Ki fogom nevezni!

És kinevezte.

*

Képviselőházi elnök korában egy füg-
getlenségi kemény szavakkal illette a szabad-
elvű pártot, amelynek azt vetette a szemére,
hogy 67 óta él és kormányoz és nem akar
meghalni.

— Azt mondom önöknek — szolt a
jobboldal felé — amit Nagy Frigyes mondott
haláltól szepegeő katonáink: Kutya, örökké
akartok élni?

A ház megmozdult.

A szabadelvű pártból erélyes kiáltások
hallatszottak:

— Rendre!

Szilágyi Dezsőnek fölőseges volt ez a
figyelmeztetés.

Haragosan megrázta a csengetyűt.

Erre meg a függetlenségi párt tá-
madt föl:

— Igaza van! Nem engedjük rendre-
utasítani.

Az elnök a kezével csendre intette a
heveskedőket.

— Én figyelmeztetni akarom a szóno-
kot, hogy Nagy Frigyes a harczmezőn
nem kötötték a házszabályok, ő tehát
mondhatta azt az idézetet. A képviselő ur
azonban itt tartozik respektálni a házszabá-
lyokat s ezért nem mondhatja. Rendre-
utasítom.

Az egész Ház kaczagott.

*

Mint egyetemi tanár, híres volt szi-
goruságáról. Egyszer elébe került egy
olyan jelölt, aki minden szavával elárulta,
hogy sokat tud, de félelmében szinte be-
szélni se mert. Szilágyi, aki éppen jó ked-
vében volt, észrevette ezt s így szolt ne-
vetve a jelölthöz:

— Mondja meg, kérem — vigyázzon
jól! — melyik büntetés nehezebb, az öt
évi fegyház, vagy az életfogytiglani fegyház?

— Az életfogytiglani! — felelte gyor-
san a jelölt.

— Nem igaz — szolt mosolyogva Szi-
lágyi. — Az életfogytiglani még mindenki
elbirta, de az öt évit nem!

*

Minisztertanács volt a király elnökle-
te alatt a budai várpalotában. A király balol-
dalan, mint Magyarország igazságügyminisz-
tere, ott ült Szilágyi Dezső.

A király véletlenül leejtette czeruzáját,
mely Szilágyi lábához gurult. A magyar
igazságügyminiszter meg sem mozdult, ha-
nem nyugodtan nézte, hogy a király maga
hajolt utána és vette fel a czeruzát.

E figyelmetlenség miatt azután el is
vesztette az udvar kegyét. Nem sokára meg
kellett válni a bársony széktől.

Ezek a kombinációk részben valószínűtlenek, mert ismeretes dolog, hogy Horánszky már régóta belügyminiszter volna, ha Szilágyiban, (aki egyideig szintén az akart lenni) nem talált volna versenytársra. Ugyancsak köz tudomás, hogy a Tiszák személyi és politikai okokból Darányi megbuktatására törnek és helyébe a fiatal Tiszát szeretnék a miniszteri székbe ültetni. De bármily valószínűnek hangozzanak is ezek a kombinációk, még se igazak. Jelenleg szó sincs a Széll minisztérium kiegészítéséről és erről majd csak a választások után lehet beszélni.

A választásokat Széll Kálmán miniszterelnök fogja vezetni és Horánszky esetleg csak a választások után lesz belügyminiszter, de lehetséges, hogy Horánszky a Ház elnökévé fog választatni, ha erre az állásra jobb jelöltet nem találnak.

Tisza István miniszteri jelöltségéről most — az összeférhetlenségi kérdésben vallott kudarcza után — szó sem lehet, de legkevésbé arról, hogy Tisza Darányi utóda legyen. Darányi az országban és a pártban nagy népszerűségnek örvend, ami Tisza Istvánról nem mondható. Ehhez járul azonkívül, hogy Tisza Istvánnak földmívelési miniszterré kinevezetése agrár körökben visszatetszést szült. — A Tisza kombináció tehát tárgytalan, míg a Horánszky kombináció nem aktuális.

Változásról a Széll-kabinetben jelenleg nem lehet szó, majd csak az új parlament képe fog visszahatni a minisztériumra. Akkor mindenestre lehetséges, hogy egyik vagy másik miniszter kiválik a kabinetből és helyet enged új talentumoknak.

Hogy az új minisztereket Horánszkynek vagy Tiszának fogják-e hívni, az a miniszterelnök és a korona elhatározásától függ, de annyit már ma mondhatunk, hogy bizonyos politikuskok hangulatsinálása teljesen hiábavaló, minthogy Széll, mint azt a tények eléggé bizonyítják, nem engedi magát befolyásoltatni és a korona most a legkevésbé fogja tűrni, hogy oly minisztereket oktroáljanak rá, akiknek működésétől siker nem várható.

TÁRSASELET.

Csak ?

Egy pinczér csattanós válaszáról emlékezik meg egy német folyóirat. Kassziban reggeli három órakor érkezett meg a gyorsvonat, amelynek egyik elsőosztályú kocsijából egy előkelő külsejű ur szállt ki és belépve a vasuti vendéglő éttermébe, étlapot kért. A pinczér azonnal hozott egyet, és mialatt a vendég azt tanulmányozta, másokat szolgált ki. De az étlapon írottak úgy látszik, nem voltak a vendég inyére és ezért megkérte a pinczért, hogy valami mást ajánljon. A pinczér látván, hogy va-

lami előkelő urral van dolga, elősorolt különféle csemegéket és különlegességeket. Amikor a végére ért: hogy ez van, az van, a vendég megvetően csak annyit jegyzett meg:

— Csak ?

A pinczér, aki kissé csodálkozott e kérdésen, így felelt:

— Engedelmet kérek, nagyságos ur, de én már sok előkelő urat szolgáltam ki és az mind meg volt elégedve ami ételinkkel, tehát ön is megelégedhetik.

Az idegen erre azt kérdezte:

— Hát tudja e egyáltalában, hogy én ki vagyok ?

— Nem, — válaszolt a pinczér.

— Nos, én a bolgár fejedelem vagyok !

— Csak ? — hangzott a pinczér felelete.

Képzeltető, micsoda arcot vágott ehez Kóburg Nándor.

Azt mondják azonban, hogy a fejedelem olyan jól mulatott, hogy a pinczért azonnal szolgálatába fogadta. De ezt csak mondják.

VIDÉK.

Hatszáz munkás elbocsátása. A diósgyőri állami vas- és acélgyárban munkahiány miatt 600 munkást elbocsátottak és a fontosabb üzemekben az éjjeli munkát beszüntették. A munkások kérésére Tócsy igazgató visszaállította az éjjeli munkát, de kijelentette, hogy ez csak ideiglenes intézkedés és ha szükség lesz, újra beszüntetik az éjjeli munkát. A munkások elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek a pénzügyminiszterhez.

A nagyváradi katonai raktár tolvaja. Nagy feltűnést keltett pár hónappal ezelőtt az a vakmerő betörés, amelyet a nagyváradi vár katonai raktárában elkövettek. A raktárt bámulatos ügyességgel fosztották ki és nagymennyiségű értékes holmit elhordták az udvarban felállított őrnök csaknem közvetlen közelében. — Az ügyet bejelentették a rendőrségnek, amely csakhamar ki is nyomozta a tolvajt. Többször büntetett régi tolvaj volt a betörő, aki különben mint közlegény szolgált a 37. gyalogezredben. A neve Sztójka József. Büntetései annyira szaporodtak, hogy már hatodik esztendejét szolgálta. A lopás idején Sztójka kórházban volt, a rendőrség mindazáltal kinyomozta, hogy ő volt a tolvaj. Erre Sztójka nyomtalanul eltűnt. Azóta hiába keresték. Most végre elfogták a furfangos betörőt. Az elfogatás Bécsben történt. Sztójkánál letartóztatáskor nagyobb összeget találtak, amelyet szökése óta kétségtelenül tiltott uton szerzett. Bécsből Temesvárra szállították a bűnös katonát, onnan pedig Nagyváradra vitték. Itt mond felette ítéletet a katonai bíróság.

Lázadás egy községben. Valóságos lázadás tört ki a napokban Betfia biharmegyei községben. A köz-

ségben, a mely a csehi jegyzőséghez tartozik, a csehi körjegyző valami foglalást akart végezni egy asszony ellen és pedig állítólag jogtalanul. Az asszony teljes erővel védekezett a foglalás ellen, miközben összetűzött a jegyzővel, a ki meg is ütötte őt. Az asszony jajgatására csakhamar nagy tömeg gyűlt össze, a mely haraggal fordult a jegyző ellen. Öklök, botok emelkedtek ellene és bár sietve a paplakba menekült, mégis erősen megverték. A lakosság izgatottsága olyan veszedelmesen nőtt, hogy csendőrökkel kellett hozatni, akik nagynehezen megfékezték a lázongókat. A község mindazáltal pár napra csendőri felügyelet alatt marad.

Fellázadt község.

— Saját tudósítónktól. —

Nádas község lakossága már régóta perben áll Dobák László földbirtokossal egy erdőresz és legelő miatt. A míg a per folyt, Dobák megengedte a lakosságnak, hogy a learatott buzaföldekre hajthassák a jószágokat legelni, nehogy legelő hiányában a rétet és az erdőt pusztítsák. Ez év tavaszán azonban a per végleg eldőlt és pedig Dobák javára. Ettől kezdve tiltva volt Dobák földjére hajtani.

A lakosság zugolódott, de még is azt hitték, hogy Dobák úgy mint addig, az idén is átengedi a tarlókat legeltetésre. Mikor a gabonát elhordták a földekről, az összes községi jószágot ráhajtották Dobák földjére. Ekkor Dobák kidoboltatta, hogy többet nem engedi át a földjét legeltetésre.

A lakosság nagy része mindennek dacára továbbra is odahajtott a jószágot s ezeket vasárnap hajnalban Dobák cselédei behatolták zálogul. A lakosság érdekelt része ekkor dorongokkal felfegyverkezve kiment az uradalomba és a jószágok kiadását követelte, minthogy pedig ezt a kívánságukat megtagadták, behatoltak a nagy udvarba és az ellentálló cselédséget levertek, azután bementek az urasági épületbe is, hogy Dobákot agyonverjék.

E közben Dobák egy lovas futárral értesítette a csendőrséget, mely épen akkor érkezett meg, amikor a felűhődött nép az urasági lakásba hatolt és ott mindent összetört, a mi kezébe akadt.

A csendőrök érkezésekor a nép kivonult a szobákból és az udvaron foglalt állást a csendőrök ellen, kiket előbb kövekkel dobált meg, majd pedig leakarták őket fegyverezni.

A csendőrök végre kénytelenek voltak fegyverüket használni s a nép közé lőttek, mire azután a tömeg szétfutott. A lövések következtében több súlyos sebesülés történt. Eddig a négy főizgatót Batta József, Csernák Mihály, Sola Ferencz és Kacsó Józsefet letar-

tóztatták. A csendőrség most házról házra járva keresi a sebesülteket és a zendülésben résztvevőket.

UJDONSÁGOK.

* **Csiky Lajos kitüntetése.** Csiky Lajos debreczeni ref. teológiai tanárt, a kir. törvényszéki fogház lelkészét Ó felsége a király a Ferencz József rend lovagkeresztjével tüntette ki. A kitüntetésre vonatkozó legfelsőbb kéziratot a hivatalos lap tegnapi számában közölték.

* **A nőegyletből.** A debreczeni jóteköny nőegylet folyó hó 9-ikén, azaz pénteken délután fél 5 órakor a nőegyleti árvaház helyiségében ülést tart, mely alkalommal betölti az árvaháznál megüresedett tanítónői állást és megbeszéli az árvaháznak a szövőipar befogadására való átalakítását. Mivel a már két ízben hirdetett választmányi ülésre a választmányi tagok csekély számban jelentek meg, az elnökség tudatja, hogy a választmány a tárgyak elintézésében tekintet nélkül a megjelenő tagok számára határoz. Külön meghívókat ezen ülésre nem bocsát ki az elnökség.

* **Tanító választás.** A debreczeni róm. kath. iskolaszék tegnap d. u. 5 órakor tartott ülésében töltötte be nagy érdeklődés között az elemi fuiskolánál lemondás útján megüresedett tanítói állást. Az állásra az ország minden részéből nagyszámmal érkeztek pályázatok, összesen 42, s igazán nagy feladat volt e kintünök oklevél és működési ajánlatokkal pályázó tanítók közül csak egyet is választani. Az iskolaszék tagjai legnagyobb érdeklődéssel mégis négy pályázó felé irányult, Novák Márton szt.-györgy-ábrányi, Endrényi József b.-szt. mihályi, Kovács János orosházi és Piribauer Ferencz pécsváradi tanító, úgy, hogy a szavazás is az említett négy pályázó felett történt meg. Nagy harc indult meg azután, mindeniknek erős pártja volt s így történt aztán meg, hogy a szavazatok megoszlottak s az első szavazás meddő maradt. A második szavazásnál is csak egy szótöbbséggel került ki győztesként Piribauer Ferencz pécsváradi tanító.

* **Iparos tanonciskola Debreczenben.** Alább közöljük Nomos Gusztáv helyettes kir. tanfelügyelőnek a közigazgatási bizottság aug. 5-én tartott ülésében tett jelentését, mely az ügy jelenlegi állását teljesen megvilágítja: Tekintetes Közigazgatási Bizottság! A nagyméltóságú vall. és közokt. miniszter ur f. évi június 29-én 43744. sz. a. kelt rendeletével Csányi Viktor kir. tanfelügyelőnek 6 heti szabadság-időt engedélyezvén, helyettesítésével engem megbízni méltóztatott. Ennek folytán a július haváról szóló tanfelügyelői jelentést van szerencsém a következőkben előterjeszteni. A debreczeni iparostanonciskola építési ügyében, miután többszöri sürgetésre máig sem tétetett a város által semmi oly

intézkedés, mely az építkezés megkezdésére vezetne: legutóbb f. évi május havában hívta fel ő nagyméltósága a tanácsot, hogy ez ügyben az előzőleg 1899. év május havában kelt rendeletére jelentését 14 nap alatt tegye meg. Erre a városi tanács jelentését megtette, de miután a tanács az iskolafelügyelő bizottság és az építkezési bizottság abbéli álláspontjára helyezkedett, hogy az iparostanonciskola, czélszerűség és költségkímélés szempontjából, a létesítendő közép iparostanodával lenne felépítendő és még az építkezés költségeinek fedezéséről sem történt gondoskodás: a nagyméltóságú miniszter ur f. évi jul. 2-án 34578. sz. a. kelt s a kir. tanfelügyelőséghez is megküldött rendeletében értesíti a városi tanácsot, hogy az iparos tanoncoktatás czéljaira emelendő épület ügye egyáltalán nem kapcsolható össze a tervbe vett szakipariskola ügyének megoldásával, miért is a tanonciskola épület kérdése ez utóbbihoz teljesen függetlenül és pedig további halogatást nem tűrő módon mielőbb megoldandó s e czélból a tanonciskolai épület tervrajza sürgősen felterjesztendő, minek megtörténte után a továbbiakra nézve intézkedni fog.

* **Belügyminiszteri rendelet hangversenyekről.** Az utóbbi időkben túlságosan lábrakaptak a hangversenyek és műkedvelő előadások rendezése, melyek miatt örökös zaklatásoknak vannak kitéve a polgárok. Ezen a vizsgált állapotokon akar a belügyminiszter segíteni azzal a rendelettel, mely tegnap érkezett a városi tanácshoz, melyben pontosan meghatározza, hogy kik és mikor nyerhetnek engedélyt hangverseny, vagy műkedvelői előadás megtartására. A rendelet gondoskodik a vásárok alkalmával üzött különféle szerencse játékokról, mint a karikadobás, kocka stb. játékokat, melyek a szegény nép kizsákmányolását czélozzák, — betiltotta és azokra, kik ez ellen vétének, szigorú büntetést helyez kilátásba.

* **Asszony háboru.** Balogh Jánosné meg a leánya Csiki Gáborné feljötték tegnap a piacra bevásárolni, ottan találkoztak Kálló Józsefnéval, aki valami csekélység miatt beléjük kötött. A heves szóváltást tettelegesség követte. Kállóné volt a dühösebb asszony, elverte a két ellenfelét. Balogh Jánosné fején egy lapátot tört széjjel, míg a leányát arczul verdeste. Az asszony háborunak sek nézője akadt, míg a rendőr oda nem érkezett és szót zavarta a botrány keltőket. A verekedő asszonyok még találkozni fognak a bírák előtt.

* **A helyivasut áldozata.** Városszerte mély megdöbbenést keltett az a szerencsétlenség, mely a Péterfia utcán a kórház előtt játszódott le. A szerencsétlenül járt Schweitzer Róza állapota iránt általános érdeklődés uralkodik s ez magyarázza meg azt, hogy a tegnapi szárnyra kelt halál híre a kórházból telefonon alig győzték a megnyugtató választ adni, annyian érdeklődtek iránta. Ismerősei közül tegnap délután sokan látogatták meg és a bámulat hangján beszélnek a leány

csodálatra méltó lelkierejéről. Maguk a kezelő orvosok is csodálattal emlékeznek meg a gyermek leány erős szervezetéről, mely képes volt dacolni a legborzasztóbb fájdalmakkal. Ez az erős szervezet adja meg a reményt, hogy a tegnap este beállott seblázat is kibírja, mely után rohamos gyógyulás várható. Édes anyja beteg leánya mellett tartózkodik, gondosan eltakarja gyermek szemét elől a megcsontított test részt, nehogy annak látásával eszébe juttassa mérhetetlen veszteségét.

* **A dinnye szezon áldozata.** Sok a dinnye és így természetesen sok az utcán elhajított dinnyehéj, aminek a nyomán azután töméntelen baleset történik. Az első eset tegnap jutott tudomásunkra. Kardos András vidéki gazdálkodó a Sziv-utcában elcsuszott egy eldobott dinnyehéjra és oly szerencsétlenül bukott el, hogy ballábát kifecszamította. Testvére ölben szállította a közelben lévő szekerűkhöz, melyen azonnal haza, Hosszu Pályiba szállította. Felhívjuk a rendőrség figyelmét, hogy erőyes intézkedéssel olejét vegye a további hasonló, esetleg végzetessé váló szerencsétlenségeknek.

* **A belügyminiszter és a váltóláz.** Miniszteri körrendeletet kapott ma a város tanácsa a váltóláz betegségek ügyében. A körrendelet arra az újabb tudományos fölfedezésre támaszkodik, hogy a váltólázat, ezt a fertelmes kórt, szunyogok és moszkitók terjesztik. A miniszter ezért szükségesnek tartja, hogy mindenütt, ahol az orvosok a váltóláz tömegesebb felléptét észlelik, szakközvegek vizsgálják meg a talaj és nedvességi viszonyait. Jelentést kíván továbbá a belügyminiszter arról is, hogy a nép tudja-e, hogy a szunyogok terjesztői ennek a járványos és nehezen gyógyítható betegségnek, a melynek a kininen kívül eddig nincs ellenszere. Am a kinin sem hat minden esetben. Azokra a váltólázias vidékekre, a hol megfelelő szakközvegek nincsenek, a belügyminiszter rögtön kiküldi a maga orvosait és teológusait.

* **Eső által megrongált országut.** A Hortobágyról Szoboszlóra vezető országut az utóbbi nagy esőzés annyira megrongálta, hogy az teljesen járhatatlanná vált. Különösen meglátszanak rajta a vihar nyomdokai a Csáki Gergely államzugi tanjánál, hol mintegy száz méternyi távolban a vízmosások hasznavehetetlenné tették az utat. Ez az ut nagy fontossággal bír a szoboszlóiakra, kikre nézve nagy hátrányokat okoz az ut használhatatlansága. Kovács Gyula, Szoboszló polgármestere átiratban kereste meg Debreczen város tanácsát az ut kijavítása végett, mivel az e miatt okozott károkkért a felelősséget nem hajlandó elvállalni. A sürgős intézkedést igényelő átiratot kiadták a mérnöki hivatalnak.

* **Kioszerült pályásbabák.** Régi dolog, hogy a cipész inasok humor dolgában minden más mesterséget tanuló kollegáik elől elragadják a pál-

Kávéház átvétel.

Van szerencsém a tisztelt közönséget értesíteni, hogy a „Páris“ kávéházat (Csapó-utcán) átvettem. Főfigyelmem lesz vendégeimnek tisztán kezelt italokkal szolgálni. Borokat kizárólag a termelőktől szerezem be és így jó bort olcsón adhatok. Billiárd használat úgy nappal, mint éjjel a városban a legolcsóbb. Fővárosi és helyi lapok nagy számban. — Saives pártfogást kér: Gömöri L. kávé.

mát. Ujabbán egy közeli kis városban is bebizonyították ezt a vidám ficzkók. Vasárnap történt, hogy több iparos család kirándult az erdőre, a sok gyermek között, kiket szintén magukkal vittek, hat pólyásbaba is volt. Társasjátékokra került a sor, amelyben a mamák is részt vettek, a miért is a pólyásokat egy 12 éves inas gyerekekből. A fiút bosszantotta a dolog, kivált a mikor a hat kis, de annál élesebb torok a szabad ég alatt sivitva dicsérte az Urat. Pokoli gondolata támadt a műkedvelő pesztrának. Kioldotta a pólyákat s össze-vissza esere-berélte a kis jószágokat. A társaság több liter borocskát is vitt magával s így nem csoda, ha egy kicsit pityókás állapotban haza felé menve nem vették észre a cserét. Otthon rémüldöztek csak a mamák s a család apák, a mikor fiu helyett leányt s fordítva leány helyett fiut találtak a pólyában. Éjfél is elmúlt, amikor sikerült visszacsereélni az eltévedt csemetéket. De azért még ma sem minden papa és mama bizonyos benne, hogy az ő gyermeke került-e haza?

* **Verekedő muzsikuskok.** A nyugoti utoza eszndes lakóit tegnap este nagy verekedés zaja verte fel. Egyik korecamában Rácz Kálmán és Horváth György muzsikuskok nagyon elbusultak, hogy nem akadt „balek”. Bujokban ők lettek a korcsmáros „balek”-jai, elkezdtek borozni. Poharas közben a primás, meg a kontrásafelett vitatkoztak, hogy melyikük kezeli jobban a vonót. Ez nagyon kényes téma volt, mert egymás érdemeit nem akarták elismerni. Mikor aztán Rácz azt merte véleményezni, hogy „Gyuri” te, azt sem tudod melyik fán terem a zene, Horváth kijött a béketűrésből és véresre verte Rácz Kálmánt. A nagy zajra a nyugoti-utoza lakói oda sereglettek, rendőrt hívtak, kik megakadályozták a további vérengzést és a két muzsikuskot felkísérték a rendőri központra.

* **Mérgezéssel vádolt hajdu.** Tegnap lapunkban részletesen megelekezttünk arról a súlyos vádról, melylyel Szabó Imréné férjét, egy városi hajdut illetett. A vád alapján a rendőség letartóztatta Szabó Imrét s tegnap Fittler Jenő rendőr tiszt vezetése alatt megkezdte a vizsgálatot. A megejtett helyszíni szemle alkalmával elkobozták a bűnjelt képező összes orvosságos üvegeket és egy cognacos s gyanus folyadékkal félig levő üveget. Ezeket lepecsételve föl küldik Budapestre vegyelemzés végett. A tanúk kihallgatásuk során jórészt lapunk tegnapi számában írottakkal megegyezőleg vallottak, melyek rendkívül terhelők a vádlottra. A tegnapi nap folyamán a rendőség Kovács Juleza személyében, ki a nagyerdői fürdőházban van alkalmazva, előkerítette a Szabó Imre kedvesét is, ki beismerte, hogy a hajduval viszonyt folytatott, ki házassági ajánlatot is tett neki. A kórházban ápolt felesége pedig mindenben megerősítette az eddigi kijelentést. Ezekkel szemben Szabó Imre

állhatosan megmarad amellett, hogy ő a rendes orvosságból adott be feleségének és eszeágában sem volt a mérgezés. Érdekes azon kijelentése, hogy felesége határtalan féltékenységben és bosszujában emelt ellene vádat, mert több ízben fenyegette, hogy megbosszulja magát és megmutatja, hogy kivetkőzteti az egyenruhából. A titokzatos esetben minden esetre döntő szerepet fog játszani a vegyészeti hivatal, melynek jelentése szenzációs fordulatot fog adni az ügynek.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon jóbarátok, rekonok és ismerősök, kik szeretett jó feleségem elhunytja miatt megüört szívem sajgó fájdalmát szives részvételükkel enyhíteni igyekeztek, fogadják gyászos családom nevében is hálás köszönetemet. Gáncsok Lajos.

* **Az ablak a közéletben.** Az ablak, ha törékeny dolog is, nem jelentéktelen. A ház legfinomabb és legmozgékonyabb része, amely az otthont a nyilvánosságtól elválasztja. Ő a világosság útja, száma szerint a jómód fokmérője. A közélettel szinte szerves összefüggésben van és a nyilvános élet minden nagyobb jelensége hatással van rá. Az ünneplő menet az ünneplő ablakai elé vonul és az ünneplő ablakból intéz hozzá beszédet. Ha valami nagy dolog történik, világraszóló látványosság, az ablak tüstént szerepel. Híres ünnepek, fölvonulások, temetések alkalmával tudvalevőleg mesés összegeket fizettek már egy ablakért. Az ablaknak tehát van dicsősége. De a dicsőség sok bajjal jár. És ez a baj nem kiméli az ablak dicsőségét sem. Mikor vihar szántja a lókokat és haragos indulat izgatja a tömeget, mikor nem a közlekedés, hanem a közharag kergeti csomóba az embereket, megint csak az ablak az, amely legelőször és legerősebben érzi meg a hangulatot. Akár a kormányra dühösek az emberek, akár a polgármesterre, akár a rendőrségre: az első követ mindenkor — az ablakokra hajigálják. Vasárnap a kolozsvári városháza ablakait törte be a nép, amely a kolozsvári rendőség ellen tüntetett és amelynek a városháza ablakai mit se vétettek. De már az ablaknak ez a sorsa. Igazságtalan sors, de vigasztaló, hogy valami kis haszon mégis támad belőle a kolozsvári — üvegeseknek.

* **Zeneestély az „Angol királyné”-ben.** Ma este az „Angol királyné” szálloda udvartartásában — mely tudvalevőleg a legkellemesebb nyári szórakozó helyiség, — a Magyar testvérek kitűnő zenekara nagy hangversenyt rendez, melynek válogatott műsorában a legzebb régi magyar kesergők is szerepelnek. Kitűnő ételekről, tiszta jó italokról és pontos kiszolgálásról a tulajdonos Hauer Bertalan gondoskodik.

TÁVIRATOK.

Kifosztott huszárhadnagy.

Budapest, augusztus 6. Tegnap reggel V. báró huszárhadnagy lövászár-

lás végett Győrbe érkezett. Este a győrszigeti arénába ment, hol L. B. hősszerelmes színész társaságában mulatott. Reggel ijedten vette észre, hogy tárczája 440 korona készpénzzel, 3000 korona értékpapírral és aranyórája láncszal hiányzik. Az esetről értesült rendőség megállapította, hogy V. báró éjjelkor a Kisfaludi kávéház előtt a hősszerelmessel beszélgetett, ekközben egy bankjegy csomag leesett a földre, melyet a poszton álló rendőr föl-emelve a hősszerelmesnek nyújtott át, ki azt magáénak vallotta. — A további nyomozást a csendőség vezette s a hősszerelmes lakásán megtalálták a báró zsebkezdőjét. Az ablakban egy virágcserep földjéből egy tizest huztak elő s azon kívül még 30 koronát találtak. A hősszerelmezt, ki tartalékos hadnagy s 21 év óta mint kiváló szerelmes színészt általánosan ismerik, letartóztatták és átadták az ügyésznek. A színész tagadja az ellene felhozott vádakat.

Makai Emil meghalt.

Budapest, augusztus 6. Makai Emil ifju poétánk egyik legjelesebbje tegnap este nyolcz órakor meghalt.

Kolozsvári zavargások.

Budapest, augusztus 6. Kolozsvárról jelentik, hogy tegnap délelőtt néhány apró csoportosulás volt több helyen, melyet a csendőség szétoszlatozott. A katonaság készenlétben tartózkodik a kaszárnyákban. A délutáni órákban Szamosujvárról egy szakasz huszárság is megérkezett.

Az angol királyi pár utazása.

London, augusztus 6. A királyi pár ma Cewesből a Marlborough-Houseba érkezik és valószínűleg csak szerdán megy Németországba.

Orosz hajóraj Romániában.

Konstanca, augusztus 6. Hildebrand altengernagy azt az óhaját fejezte ki, hogy szeretné a királynak bemutatni hódolatát. A királyi pár Sinajában fogadta a tengernagyot, azután pedig jelen volt a tiszteletére adott villásreggeli. Károly király ez alkalommal a következő pohárköszöntőt mondotta: — Annál nagyobb örömmel üdvözlöm az orosz hajórajt konstancai kikötőnkben, mert e hajóraj ittléte újra felidézi bennem a két hadsereg között a bolgár harcmezőkön megpecsételt testvérülés emlékét. Köszönöm a császár ő felségének, fenkölt uralkodójának, hogy megengedte excellenciádnak, hogy engem vezérkara társaságában Sinajában meglátogasson. Ez a szeretetreméltóság nagyon jól esik nekem és új zálogát látom benne ama barátságos viszony fenntartásának és megerősítésének, amely

Oroszország és Románia között oly örvendetes módon létrejött s a melynek nagy értéket tulajdonítok. A midőnszerencsét kívánok fenkölt uralkodójának és virágzást a szép hajórajnak, Miklós császár és Feodorovna Alexandra császárné ő felségeik egészségére üritem poharamat. Hildebrand altengernagy a király, a királyné s a királyi család egészségére emelt poharat.

A német vámok.

Berlin, augusztus 6. Parlamenti körökben azt tartják, hogy a birodalmi gyűlés a vámtarifa-javaslatot nem fogja megszavazni. Csak a konzervatívok és az agráriusok pártolják a javaslatot. A szociáldemokraták különben obstrukcióval is fenyegettek, aminek sikere a 906 tételből álló javaslat tárgyalásával csaknem bizonyosra vehető.

Életunt kefekötő.

Budapest, augusztus 6. Hopp János komáromi negyven éves kefekötő ságód nagyon megunta ezt a szürke világot. Ma délelőtt bement Erkel-utca 17. szám alatti lakásának félreeső helyére és ott fölakasztotta magát. Mire rátaláltak, már nem volt benne élet. Tetemét bevitték a morgueba.

Crispi állapota.

Nápoly, augusztus 6. A ma reggel kiadott orvosi jelentés szerint Crispi állapota változatlan.

A délafrikai háború.

London, augusztus 6. Kitchener azt táviratozza, hogy az oranjei menedéktáborban tett szemleutja alatt a kroonstadti táborban lévő férfiak, nagyon lojális feliratot adtak neki át. A béke-mozgalom gyorsan terjed valamennyi táborban. A táborokban lakó emberek teljesen meg vannak elégedve mindennel, a mit Anglia értük tett.

Az albán-kérdés.

Róma, augusztus 6. Az olasz kormány elhatározta, hogy tekintettel az albán kérdés újabb fordulatára, az Adria-tengerben egy altengernagy vezénylete alatt három páncélos hajóból és három torpedószusból álló repülő hajórajt állít fel.

A leMBERGI ZAVARGÁS.

Lemberg, augusztus 6. A munkanélküliek április 29-iki és május 2-iki zavargásaiból kifolyólag 26 embert vád alá helyeztek idegen tulajdon megrongálás miatt. Ma kezdődött ebben az ügyben a főtárgyalás.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **Letartóztatott kauziósikasztó.** (Éjjeli express tudósítás.) Hölgye Sándor, a szélhámos „szerkesztő” még nem

szabadult ki a börtönéből és tegnap már bevonult egyik társa a szélhámosokhoz. Homanovszky Hugó foglalkozás nélküli mérsáros. Homanovszky eredetileg Hölgye Sándornak volt a „pénzbeszedője”. Am észrevette, hogy Hölgye elsikkasztotta a pénzét és följelentéssel fenyegetőzött. Hölgyének ekkor óriási ideája támadt. Társul vette maga mellé Homanovszkyt és ottól fogva már együtt sikkasztottak és csaltak. Mikor Hölgyi sor alá került, Homanovszky Mencer Hugóval társult. A Mária-utca 17. számú házban forgalmi irodát nyitottak és boldog boldogtalant szerződtek. Volt vagy nyolc pénzbeszedőjük, akiknek pénzük természetesen odaveszett. Tegnap többen följelentették Homanovszkyt és a rendőrség letartóztatta. Mencer egyelőre még szabadlábban marad.

× **Felismert öngyilkosok.** (Éjjeli express tudósítás.) Tegnapelőtt este a Ferencz József-hidon meglötte magát egy öreg ember és egy pillanattal utóbb bevetette magát a Duna hullámai közé. Ma kiderült, hogy az öngyilkos, akinek tetemét halász emberek húzták partra, Monze Ignác 80 éves grulich-i születésű magánzó. — Ugyancsak a Duna hullámai között kereste a halált Goldstein Jakab máv. podgyászkezelő. Hozzá tartozói fölismerték a ruháján és azon a levelen, amit az öngyilkos zsebében találtak és a melyben csak ennyit írt: „Szerencsétlen vagyok, meg kell halnom.” A rendőrség Goldstein holttestét kiásatja és átadja a családjának.

× **Árvíz a Várház-köruton.** A Fővárház-téren, a Várház-körut sarkán ma délelőtt hirtelen felszakadt a kövezet és a vízvezeték víze két méter magasra csapott föl. Nem telt bele néhány perc és a Fővárház környékét a járda szegélyéig ellepte az iszapos víz. A vízművek igazgatósága úgy segített a bajon, hogy elzáratta a főcső csapját és tűzoltókkal kiszivattyúztatta a vizet. Egyben megindították a vízgátat az iránt, hogy mi okozta a főcső megrepedését.

× **Szerencsétlenség a Mont-Blanc-on.** (Éjjeli express tudósítás.) Chaamonieből jelentik, hogy a múlt hét elején öt utas indult el vezetőkkel a Mont-Blanc megmászására. Az utasokról, kiknek már napokkal ezelőtt vissza kellett volna érkezniök, mindeddig semmi hír se érkezett. Tegnap husz tapasztalt vezetőt küldtek ki az eltűntek keresésére. Azt hiszik, hogy a hegymászók mind szerencsétlenül jártak.

× **Tolvaj az ágy alatt.** (Éjjeli express tudósítás.) A Népszínház-utca 1. számú házban levő istállóban hetek óta majd mindennap eltűnik valami. Majd ruhát, majd abrakot, meg lőszerszámot emelt el „valaki” és a károsultak csak nem tudtak a tolvajnak nyomára jutni. Ugy segítettek most magukon a meglopott kocsisok, hogy fölváltva mindennap más-más állt őrt az

istállóban. A ma éjszaka inspekeziós kocsis éjjel után észrevette, hogy valaki besompolg az istállóba. Világot gyújtott, föllármázta a többi kocsis és keresésére indultak a tolvajnak. Nagy sokára találtak csak meg az egyik kocsis ágya alatt. Előhúzták és ekkor kiderült, hogy a tolvaj egykori kenyeres pajtásuk Pintér István, ezidő szerint foglalkozás nélküli kocsis legény. Letartóztatták.

× **Híres merénylő kiszabadulása.** (Éjjeli express tudósítás.) Olasz lapok jelentik, hogy Gomez, aki Orsini bűntársa volt 1858-ban a III. Napoleon ellen elkövetett merényletben, Nápolyba érkezett. Gomez, akit sokan már halottnak hittek, az üdv szigetéről jön, ahová 39 év óta volt deportálva. Gomez 29 éves korában itülték el, most 72 éves. A sziget gyilkos klímája nem igen, csak a kor viselte meg.

Megfojtotta az anyját.

— Saját tudósítónktól. —

Péteri község lakosságát rémes gyilkosság esete tartja izgalomban.

Tegnap — mint nekünk írják, — özvegy Kabók Antalné felakasztva találták a szobájában, azt hitték, hogy Kabókné, aki egyedül lakott, öngyilkos lett, mert erre vallott minden jel, mikor azonban a községi jegyző és a bíró a helyszínre értek és a hullát levágatták, ifj. Kabók Antal öt éves kis leánykája, akit az elhalt öreg asszony nagyon szeretett, elkezdett sirni és a bírónak elmondta, hogy az édes apja fojtotta meg az öreg asszonyt, mert az este összeveszték.

Erről a váratlan felfedezésről azonnal értesítették a csendőrséget, mely a következőket derítette ki: ifj. Kabók Antalné és az öreg asszony már régóta ellenséges viszonyban állottak egymással és ebből át ragadt az anyja iránti gyűlölet a fiura is. Az öreg asszony végre megunta a dolgot és kijelentette, hogy elköltözik a fiától, a földjeit pedig, amint az őszi termés be lesz hordva, elveszi a fiától és kiadja bérbe.

Ifj. Kabók Antal attól tartva, hogy anyja végre is hajta szándékát, feleségének a biztatására elhatározta, hogy megfojtja az öreg asszonyt.

Vasárnap este ittas állapotban ment haza és bement az öreg asszony szobájába, hol elkezdett veszekedni a már ágyban fekvő anyjával, miközben vankosokat dobott az öreg asszonyra és megfojtotta. Amikor ez megtörtént, elmondta feleségének az esetet, akinek a tanácsára azután együttesen felakasztották a már halva volt asszonyt a szoba gerendájára és lába alá számolyt tettek, hogy az a látszata legyen, mintha az öreg asszony öngyilkos lett volna.

A házaspár tagadta a gyilkosságot s csak akkor vallotta be, amikor a kis leány mindent elmondott a csendőröknek, amit a szülei beszédjéből a gyilkosságra vonatkozólag hallott.

A gyilkos házaspárt a csendőrség letartóztatta.

CSARNOK,

A talizmán.

— Regény. —

Írta: Fenyvessy Béla.

(Folytatás.)

Boldogok voltak mind a ketten.

Alig tettek azonban néhány lépést, mikor Jerák odaszólt Miskához.

— Add ide a talizmánt. Jobb ezereitem, ha nálam van.

Miska nagyot nézett.

— A talizmánt, hiszen nincs nálam.

— A te kezében volt.

— Igen, de mikor a nagyságos ur azt felelte, hogy tegyük vissza a sarkofág tetejét, akkor oda tettem a párkányra. Azt hittem, hogy látta a nagyságos ur és hogy azért mondta: mehetünk! mert már felvette.

— Én nem láttam!

— Nem is vette fel?

— Ha nem láttam.

— Hiszen akkor hiába jártunk!

— Vissza kell mennünk!

— Azt nem tesszem!

— Miska, hiszen akkor mind a ketten hiába jártunk. Sem az én vagyonom nem biztos, sem te nem kaphatod meg a kikötött összeget.

— Nem bánom! Nem megyek már vissza.

Miska tudta, hogy most megszoríthatja Jerákot. Ez az ember minden áldozatra kész. Itt a kedvező pillanat. Nem szabad elszalasztani.

— Miska! — Könyörgött hozzá Jerák, — ne tedd magad is, engem is szegénynek. Gondold meg a dolgot. Most már nem lesz olyan nehéz helyzetted. Csak fel kell venned a talizmánt. Megvan egy percz alatt.

— Jól van! — szólalt meg Miska, megteszem egy feltétel alatt.

— És az?

— Kihozom a talizmánt.

— Nos?

— És magamnál tartom.

— Meddig?

— Amig kétszer annyit nem ad, mint a mennyit ígért.

— Meglesz! Még ma éjjel átadom ezt az összeget, hogy nálam legyen a talizmán.

— Megegyeztünk! — szólalt meg Miska. — Mehetünk vissza! Nyissa fel a nagyságos ur az ajtót.

Vieszamentek!... Jerák felnyitotta az ajtót. Közébe adta Miskának a lámpást, aki belépett... Alig lépett azonban be, Jerák rácsapta az ajtót és beesukta. Azután futva menekült.

— Nyomorult! — suttogta magában — még engem akartál megasarolni. Rosszul gondolkoztál. Annál jobban ezelttem ki én az én tervemet. Az a vörös bor, amit veled itattam, mérgezett volt. Egy pár óra múlva már nem élez! A talizmánt láttam, mikor letetted. Fel is jvettem. Itt van nálam. Csak ürügy volt, hogy visszaküldjelek. Nem engedhetem, hogy élj és tudj a titkot, hiszen akkor örökösen zsaroltál volna. Most már nyugodt vagyok. A titkot nem tudja senki. A talizmán kezem között van. Boldog vagyok s az is maradok.

Csakhogy Jerákot éppen akkor csipték meg a kapitány és az inasok, akiknek feltűnt a Miska kiabálása. Legelőször is lefűltek Jerákot, azután pedig kibocsátották Miskát. Jerák terve dugába dőlt. Magát hitte boldognak s azzá tette a kapitányt.

(Folyt. köv.)

MULATTATÓ.

Arány a házasságban.

— Te, nem tudod milyen viszonyban van Gömböcz ügyvéd a feleségével?

— Ja, az új házaspár? Mint nulla a 100.000-hoz.

Megfordítva.

Apa. Fiam, fiam! Tanuló koromban én egészen más ember voltam, mint te. Én 11 órákor feködtem és négy órákor már talpon voltam.

Jogász. Tökéletesen úgy teszek én is, csak hogy megfordítva.

29419.

I. — 1901.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. pénzügyigazgatóság részéről ezennel közhirrre tétetik, hogy a kir. pénzügyigazgatóság épületének a Városház-utcára és a Dégenfeld-térre néző részében jelenleg Gebauer K. koporsógyáros által használt egy raktárhelyiség, Lindenfeld fűszerkereskedő által használt egy bolthelyiség, Tóth Gyula által használt egy raktárhelyiség és Aszódi Mór által használt két üzlethelyiség és egy iroda f. évi október hó 1-től kezdődőleg három évre leendő bérbeadása céljából alólirott kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében f. évi augusztus hó 28-án d. e. 9 órákor nyilvános árverés útján haszonbérbe adatik.

Kikiáltási ár:

1. Aszódi M. által használt két üzlethelyiség és iroda évi ..... 900 korona.

2. A Lindenfeld által használt egy bolthelyiségért ..... 500 korona.

3. A Gebauer által használt egy raktárhelyiségért ..... 300 korona.

4. A Tóth Gyula által használt raktárhelyiségért ..... 500 korona.

A bérlet elnyeréséhez annak lesz kilátása, a ki a bérleményért a legmagasabb árajánlatot teszi.

Árverezni kívánók kötelesek a bánatpénz fejében az évi bérösszegül megállapított kikiáltási ár 10%-át letenni, s azon esetre, ha zárt írásbeli ajánlat tétetik, a bánatpénznek a helybeli kir. adóhivatalnál történt letételét igazoló hivatalos nyugtát az egy korona bélyeggel ellátott lepecsételt és sajátkezűleg ajánlathoz mellékelni.

Az ajánlatban szám és betűkkel kiírandó azon összeg, mely a kérdéses helyiségekért évi bérösszegül felajánlatik.

Az írásbeli ajánlatok alólirott igazgatóság főnökénél az árverés napja d. e. 9 órájáig benyújtandók, — a zárt írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés megtartása után fognak nyilvánosan bizottságilag felbontatni. — Egyéb bérleti feltételek az alólirott igazgatóságnál az I-ső ügyosztályban megtekinthetők.

Ajánlati minta.

Alólirott késznek nyilatkozom a debreczeni pénzügyigazgatóság épületében jelenleg x—y által birtolt, raktárhelyiséget évi ..... korona összeg mellett bérbe venni.

A czim lapon.

Ajánlat (lepecsételten.) A kir. pénzügyigazgatósági épületben levő x—y által használt helyiség bérletére.

M. kir. pénzügyigazgatóság,
Debreczenben, 1901. Julius 29-én.

Üveg és porcellán áruház.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel felhívni, hogy újonnan berendezett üzletemet megnagyobbítva, melyet a mai kor igényeinek megfelelőleg átalakítottam s a legmagasabb követelményeknek is megfelelő árukkal berendeztem, becses pártfogásába ajánlani.

Dusan berendezett raktár áll a n. é. közönség rendelkezésére, olcsó árban, az alább felsorolt cikkekből u. m.:

Legfinomabb karlsbadi ét-, thea-, kávé-, mokka- és mosdó készletek.

Majolika-, fajence- és üveg ozsona készletek.

Ebédlő-, salon-, kerti-, asztali- és függő lámpák.

Berndorfi, alpaca és china ezüst evőeszközök.

Tükör-, kép- és fali disztalok.

Magyar és francia asztali üvegekészletek.

Légmentesen elzárható befőttes, ugorkás és lekváros üvegek.

Chinaezüst gyertyatartók, girándolok, diszállványok és ajándéktárgyak

Legjobb gyártmányú háztartási jég szekrények.

Képkerekezés, diszes kiállítású lécezzel.

Portalék és épület üvegezési vállalat.

Csillár petróleum házhoz szállítva.

Nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri, tisztelettel

L Á M S Á N D O R

Placz és Hatvan-utca sarkán.

Apró hirdetések.

Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szög 8 fillér.

Apróhirdetések előre fizetendők.

Eladó Homokkerti szőlő. Remek fekvésű, jó karban levő 5 kis hold területű, uri lakkkal, parkirozott udvarral, jó ivóvízzel eladó. Ára □-ölenként 2 kor. 60 fill., az ideai szürettel együtt. Tulajdonos Homokkerti 2-ik járás 165 szám alatt lakik.

Bor üzlethez való állványok és burtorok eladók Hunyadi-utca 12 szám.

Hadházi vénkertben állomáshoz közel 650 □-öl szőlő eladó. Özv. Szabó Zsigmondné Hadház.

a Varga kertben 5 ház hely egyenként is eladó törlesztésre. Értekezhetni Salétrom-u. 2.

Jó házból való fiu tanulónak felvétetik Schwartz M. L. üzletében.

Ügynök felvétetik azonnal. Értekezhetni: Péterfia ú. 25.

28 hold fekete újföld tanyával eladó. Értekezhetni Vörösmarty-u. 5.

Egy nagyobb konkolyozó eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Társ kerestetik egy jövedelmező új találmány iparágához 120 koronával. Czim Gergely János Borz-utca 19 szám.

Használt nagyobb hordók eladók. Czim a kiadóhivatalban.

Pót vizsgára I. II. III. osztályt előkészítik. Szent-Anna-utca 44.

Fix fizetéssel felvétetnek üzletszerzők egy régi előkelő biztosító társaság helybeli Vezérügynökségénél. Czim a kiadóhivatalban.

Nemes fajta sárga és görög dinnye őszi barack és arany alma kapható Czeglédy és Polgár fűszer üzletében.

Köhögésnél legjobb a Borsy féle Pemeteftű-cenkorika. Kapható Borsy-czukrászdában és Jóna és Jóna urak üzletében. 1 doboz 20 fillér.

Igyunk ebesi artézi üdítő vizet. Kapható minden fűszerüzletben. Főraktár Piac-utca 7. szám.

Hajvágógépek, angol aczólólkó, beretvák, kősek nagy választékban jutányo árban beszerezhetők Márton Gyula férfi és női divatüzletében, Bika szálloda mellett.

FERFI INGEK.

Szines és fehér I.-a minőség 1. frt. 08 kr.

Óriási

választék torna cipőben

50 krajczártól

Székely Jenő és Társánál

Piac és Miklós-utca sarok.

Kitűnő faj és csak érett

csemege szőlőt

ajánl e hó közepétől séta kerti csemege-szőlő telepéről Kardos László. Értekezhetni: Kossuth-utca 9. sz. A telep megtekinthető, Simonyi ut 11. sz. Termés 300 métermázsza körül. Telephon szám 113.

Nőiruha varroda áthelyezés.

Van szerencsém tudatni a mélyen tisztelt hölgy közönséggel, hogy

nőiruha varrodámat

Kigyó-utca 45. szám alatti saját házamba helyeztem át. 13 évi kegyes pártfogásukat midőn megköszönöm, kérem, hogy azt továbbra is megtartani sziveskedjenek.

Maradok tisztelettel

Erdődy Lászlóné

Kigyó-utca 45. sz.

Választási

zászlókat

felirattal, valamint tollakkal és jelvényekkel feltűnő olcsó árban szállít:

ZELINGER EDE

czég festő, Debreczen.

Vásár tartama alatt új hordók

200 - 350 literig

kaphatók:

Hatvan-u. 5. sz. alatt,

Goldstein-féle vendéglőben.

Weisz Henrik

szobafestő és fénymázoló
DEBRECZEN, Kossuth-utca 24. sz.

Elvállalok: Szobafestést, tapetirozást és fénymázolást.

Portál és Kávéházi berendezéseket.

Minden külföldinél jobbak!
és olcsóbbak.
a „Debreczeni vasöntöde
és géplakatosság!

aranyéremmel kitüntetett
kutszivattyui, borsajtói
és szőlőzuzó gépei!

Eladás egyedül a gyártelepen:
Péterfia végén, a hatházi-utczában

MIHALOVITS J. gyógyszerháza

a „Kigyó“-hoz Debreczenben.

Ajánlja:

HARMAT-ARCZPORÁT (pouder)

mely készítmény tőde színt kölcsönöz az arcznak s nem rontja az arozbőrt. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arcz- vagy rizsporral. Jól tapad s igen jól fed.

A Harmat-Crème a Harmat szappannal együtt használva az arozbőrt tődév széppé teszi s megővja a megránczosodástól.

(Kapható 3 színben fehér, rózsaszín s crème színben) minta doboz Harmat-pouder ára 50 fillér. (pamacscsal 60 fillér.) Nagy doboz ára 1 kor. 80 fillér.

Ajánlja továbbá következő arczporait:

BERLINI FETTPOUDE (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. s 1 kor. 60 fill.

VELUTIN POUDE (3 féle színben) kis doboz 60 fill. nagy doboz 4 korona.

NYÁRI IDÉNYRE.

Ajánlom dusan felszerelt raktáramat

== Mosó batist, pike, zefir, creton és delin szövetekben. ==

Továbbá ruha szövetek, vásznak, függönyök, ággyeritők, női és férfi fehérneműk, gyermek kötények, ruhácskák, bölésneműk, bámulatos olcsó árak mellett.

Blousok, nap- és eső-ernyők

== leszállított árákon, ==

szövet maradékok félárban.

Tisztelettel

Kiss Lajos

Alföldi takarékpénztár épület.